

Klimatstrategi för Västra Götaland.

SMART ENERGI.
HUR VI TILLSAMMANS SKAPAR
HÅLLBAR TILLVÄXT.

EN AV VÅR TIDS STÖRSTA UTMANINGAR

För att bromsa växthuseffekten och klimatförändringarna krävs omfattande och snabba minskningar av människans utsläpp av växthusgaser; enligt vissa forskningsrapporter kanske med så mycket som 80 procent i Europa och USA till år 2050. Att åstadkomma så stora utsläppsminskningar på så kort tid är en av vår tids största utmaningar och förutsätter genomgripande förändringar av våra system för boende, transporter, industriell produktion och energiomvandling såväl som våra konsumtions- och levnadsmönster.

Trots många yttre faktorer och beroenden visar utredningen *En mindre fossilberoende ekonomi – kan en region gå före? Kan Västra Götaland?* att vi genom samverkande regionala insatser kan minska vårt beroende av fossil energi i Västra Götaland. Och vi har mycket att vinna på att agera tidigt!

Denna klimatstrategi sammanfattar hur vi i Västra Götaland gemensamt kan bryta beroendet av fossil energi till 2030. Den beskriver målsättning, fokusområden och utifrån vilka principer arbetet ska organiseras.

MÅLET

2030 är den västsvenska ekonomin inte längre beroende av fossil energi och medborgarna och näringslivet har en trygg och långsiktigt hållbar energiförsörjning. Boende, transporter och produktion såväl som konsumtion av varor och tjänster är resurssnåla, energieffektiva och baserade på förnybar energi. Sammantaget har detta bidragit till en stark ekonomi och ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv.”

Målsättningen bygger på *“Vision Västra Götaland”* och är förenlig med EU:s och Sveriges klimatpolitiska målsättningar. Den visar på två ambitioner: dels att genom energieffektivisering och ökad användning av förnybar energi minska klimatpåverkan, dels att driva klimatarbetet på ett sådant sätt att konkurrenskraften i Västra Götaland stärks.

Klimatstrategin är utformad av Västra Götalandsregionen och länets 49 kommuner i en bred dialog med mer än 600 personer från olika funktioner i samhället.

SEX STRATEGISKA FOKUSOMRÅDEN

Klimatfrågan är bred och kräver förändringar av våra system för boende, transporter och produktion och konsumtion av varor och tjänster. Omställningen kommer att kunna bidra till nya jobb och ekonomisk utveckling i Västra Götaland. Följande områden omfattas i klimatarbetet:

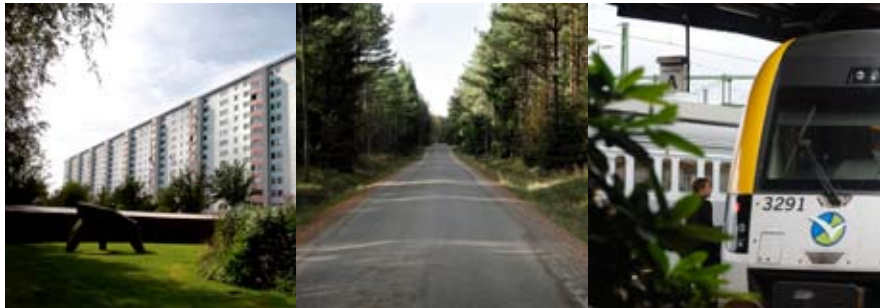
1. Effektiv energianvändning i bostäder och lokaler
2. Effektiva godstransporter – grön logistik
3. Effektiva persontransporter – mobilitet
4. Alternativa drivmedel och effektivare fordon samt sjöfart
5. Ökad produktion av energi från jord, skog, sol, vind och vågkraft
6. Livsstil, konsumentmakt och producentansvar

SAMARBETE OCH GEMENSAMMA ÖVERENSKOMMELSER

Inom alla fokusområden tecknar vi konkreta och tydliga överenskommelser med mätbara mål. I dessa beskriver vi hur insatserna ska samordnas och hur ansvaret ska utövas så att arbetet leder till resultat. De kan tecknas mellan många aktörer eller ett fåtal, men överenskommelserna ska alltid innebära att vi lyfter insatser från demonstration eller projekt till en långsiktig nivå som gör verklig skillnad.

Överenskommelserna ser olika ut och har olika förutsättningar. Aktörerna i överenskommelserna beslutar om arbetssätt och ansvarsfördelning. En överenskommelse innebär också erfarenhetsutbyten mellan parterna. I arbetet med överenskommelserna kommer även resursfrågan att hanteras. Varje överenskommelse bör pröva behovet och formerna för ungdomars deltagande i arbetet.

Insatserna riktas in på sektorer där vi genom att samverka i Västra Götaland har bättre förutsättningar att påverka utvecklingen, än om varje aktör hade arbetat för sig.

Det är avgörande hur väl vi samordnar olika insatser, samt att politiker, ledare inom näringslivet och forskningsföreträdare gemensamt visar starkt ledarskap.

UTTALAT OCH UTHÅLLIGT LEDARSKAP

Genomförandet av klimatstrategin ska bygga på ett långsiktigt ledarskap och en effektiv organisation där tillräckliga resurser avsätts för klimatarbetet. Arbetet ska drivas så att teknade överenskommelser genomförs och följs upp. Detta kräver att arbetet i möjligaste mån drivs inom ramen av befintliga processer och samverkansorgan, men även att nya processer och samverkansorgan skapas om det behövs.

Klimatfrågan är sektorsövergripande och förutsätter ett delat ansvar och engagemang.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Det är viktigt att klimatstrategin följs upp och utvärderas utifrån tydliga indikatorer, men också genom kvalitativa utvärderingar; dels för att kunna lyfta fram och visa upp framgångsrika exempel och marknadsföra Västra Götaland, dels för att identifiera områden där vi inte är framgångsrika och eventuellt extra insatser krävs. Västra Götalandsregionen kommer att tillsammans med andra aktörer följa upp och redovisa klimatarbetet samt initiera nya insatser. Indikatorerna ska spegla följande nivåer:

- *Hur nära vi är att nå målet*
Exempel: utsläpp av koldioxid, import av gas, kol och el från fossila källor, antal företag och sysselsatta i klimatrelaterade branscher
- *Vad de olika överenskommelserna bidrar till*
Exempel: andel kollektivtrafikresenärer, antal passivhus, antal miljöbilar
- *Klimatstrategins roll*
Exempel: antal överenskommelser, antal regionala klimatprojekt, antal aktörer som medverkar i olika satsningar

Västra Götaland ligger redan långt framme inom flera områden, t ex energieffektiva byggnader och alternativa drivmedel. Utmaningarna blir stora inom andra områden, med möjlighet till desto större vinster.

REGIONAL VERKTYGSLÅDA SKAPAR HANDLINGSUTRYMME

Vi har goda förutsättningar att på lokal och regional nivå påverka våra system för boende, transporter samt produktion och konsumtion av varor och tjänster och gå före för att tidigt minska vårt beroende av fossil energi i Västra Götaland. Och vi har mycket att vinna på att agera tidigt.

I Västra Götaland finns viktiga industriella företrädare, starka forskningsmiljöer, framtätsyftande offentliga aktörer och många goda idéer. Det finns många verktyg för att påverka utvecklingen lokalt och regionalt, t ex:

- Offentlig upphandling
- Regional och kommunal planering
- Ägardirektiv till bolag och förvaltningar
- Privata och offentliga investeringar
- Utbildning för att öka kunskapen hos nyckelaktörer
- Påverkan gentemot nationella och internationella beslutsfattare

PROCESSER SOM SAMSTIMULERAS AV DE REGIONALA VERKTYGEN

Forskning visar att det finns flera olika systemprocesser som måste pågå och stimuleras samtidigt för att våra sociotekniska system ska förändras eller för att nya system ska växa fram. De viktigaste systemprocesserna är:

1. Entreprenörsvksamhet	5. Skapande av marknader
2. Kunskapsutveckling	6. Mobilisering av resurser
3. Kunskapsspridning	7. Bildande av intressegrupper
4. Vägledning	

Samverkande processer, t ex:

- Mobilisera resurser samt genom finansiering av forskning, utveckling och demonstrationsprojekt såväl stimulera entreprenörskap, som bidra till kunskapsutveckling och bildandet av olika intressegrupper
- Sprida kunskap genom att samordna olika informations- och utbildningsinsatser
- Vägleda olika aktörer genom att formulera mål och strategier och tydligt genomföra dessa t ex genom att ställa krav i den offentliga upphandlingen
- Bidra till att skapa marknader genom att ställa krav i den offentliga upphandlingen, erbjuda olika förmåner (t ex fri parkering) och införa lokala förbud (t ex miljözoner)

KLIMATFRÅGAN BERÖR ALLA

För att vi ska nå våra klimatmål måste alla engageras; från offentlig sektor och näringsliv till forskare och den enskilda medborgaren. Förutsättningar och ramar måste tas fram som gör att alla agerar på ett klimatvänligt sätt. Det är också avgörande att olika aktörer engageras samtidigt, på en strategisk såväl som en mycket konkret nivå. Och att offentliga och privata aktörer kommer överens om konkreta åtgärder och tar ansvar för att de genomförs.

Bara tillsammans och utifrån en gemensam plattform kan vi skapa ett samhälle som är oberoende av fossil energi.

Klimatfrågan griper in i alla samhällssektorer och kräver omfattande förändringar på alla plan.

